

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพุด (นครผลประชานุกูล)

DEVELOPMENT OF READING COMPREHENSION SKILLS USING THE SQ4R INSTRUCTIONAL
METHOD FOR GRADE 5 STUDENTS AT WAT THA PHUT SCHOOL
(NAKHON PHON PRACHANUKUL)

วรณูช แพสะอาด, พระครูวินัยธรสุขุม สุขวาทมโก และ รักรักษ์วี เกาโต
Woranut phaesaaart, Phra Khru Winaithon Sukhum Sukhavaddhako
and Raktawee Taoto
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
Corresponding author, e-mail : Woranut9729@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R และ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนวัดท่าพุด (นครผลประชานุกูล) จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากมีผลการประเมินการอ่านจับใจความต่ำกว่าร้อยละ 80 เครื่องมือที่ใช้การวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R จำนวน 4 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ t-test แบบ Dependent Samples หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพุด (นครผลประชานุกูล) โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
- 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความ, เทคนิค SQ4R, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research aimed : (1) to develop the reading comprehension skills by using the sq4r, and (2) to compare the reading comprehension achievement of the students before and after learning with the sq4r method. The sample group for this research consisted of 37 students from grade 5/3 at wat tha phut school (nakhon phon prachanukul), obtained through purposive sampling due to their previous reading comprehension assessment scores being lower than 80 percent. The research instruments included 4 reading comprehension lesson plans based on the sq4r method and a 20-item reading comprehension achievement test. Data were analyzed using mean, percentage, standard deviation, and t-test for dependent samples. The research results found that:

1) the development of reading comprehension skills using the sq4r method met the 80 percent criterion.

2) the comparison of reading comprehension achievement before and after learning with the sq4r method showed that the post-test mean scores were significantly different from the pre-test scores at the .05 level.

Keywords: reading comprehension, SQ4R technique, Academic Achievement

บทนำ

การอ่านถือเป็นกลไกพื้นฐานสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านจับใจความ ซึ่งถือเป็นรากฐานของทักษะการอ่านทั้งหมด จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2552 : 45) ได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญจะพัฒนาไปเป็นผู้ที่มีทักษะการเรียนรู้ที่ดี และสามารถเข้าถึงความรู้ได้ด้วยตนเองจากการอ่าน ดังนั้น การสร้างนิสัยรักการอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้

แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 51) ได้กำหนดคุณภาพที่คาดหวังสำหรับผู้เรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไว้หลายประการ เช่น ความสามารถในการอ่านออกเสียงบทประพันธ์ร้อยแก้วและร้อยกรอง การทำความเข้าใจความหมายของคำและสำนวน การตอบคำถาม การแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนการสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทว่า ในความเป็นจริง มักพบปัญหาที่ทำให้การอ่านไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น นักเรียนมีปัญหาในการอ่าน อ่านได้ช้า หรืออ่านแล้วไม่สามารถทำความเข้าใจเนื้อเรื่องและจับใจความสำคัญได้

สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผล ประชาณุกุล) ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2568 มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของผลการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์นี้คือ การที่นักเรียนขาดการพัฒนาทักษะการอ่าน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการขาดการฝึกฝน ไม่ให้ความสนใจการอ่าน ไม่แสวงหาความรู้ หรือไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องสรรหาวิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม พร้อมทั้งเอาใจใส่ให้ผู้เรียนได้รับการฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ เมื่อผู้เรียนมีทักษะแล้ว การฝึกเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับระดับขั้นก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนกลายเป็นนักอ่านที่ชาญฉลาดและใช้เหตุผล (วันเพ็ญ คุณพิริยะทวี, 2548 : 8) นอกจากนี้ การอ่านจับใจความยังมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในยุคข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เนื่องจากข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ถูกถ่ายทอดอย่างรวดเร็วผ่านสื่อหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านจึงสามารถนำความรู้ที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาตนเองและสังคมได้ทันทั่วทั้งที่ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2547: 159-161)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาแนวทางและเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้และทักษะการอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น และพบว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน วิธีการ SQ4R เป็นเทคนิคการสอนอ่านเพื่อค้นหาจุดสำคัญของเรื่องตามลำดับขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การสำรวจ (อ่านอย่างคร่าว ๆ) การตั้งคำถาม การอ่านอย่างละเอียด การบันทึก การสรุป และการทบทวนพร้อมแสดงความคิดเห็น โดยงานวิจัยของ อภัยพร สิลารักษ์ (2564) ซึ่งเป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แสดงผลลัพธ์ที่น่าสนใจ ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (77.50/79.56) ยิ่งไปกว่านั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมในระดับสูงสุด

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

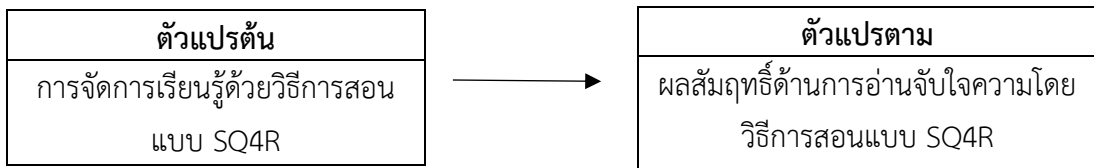
1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล)

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) มีทักษะการอ่านจับใจความหลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ SQ4R ซึ่งพัฒนาโดย Pauk (1984) (อ้างถึงใน Eanes, 1997; สุนทร อุทุมมหาราช, 2547) เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการอ่าน โดยมีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติที่เป็นระบบรวม 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นการสำรวจ (Survey - S) ผู้เรียนกวาดสายตาดำเนินเนื้อหาในภาพรวมอย่างรวดเร็ว เพื่อค้นหาประเด็นสำคัญหรือโครงสร้างหลักของเรื่องที่อ่าน 2. ขั้นการตั้งคำถาม (Question - Q) ผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้รับจากการสำรวจ แล้วนำมาตั้งจุดประสงค์ในการอ่านผ่านการสร้างคำถาม เพื่อกระตุ้นความสนใจและกำหนดทิศทางในการค้นหาคำตอบ 3. ขั้นการอ่าน (Read - R1) ผู้เรียนลงมืออ่านเนื้อหาอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยมุ่งเน้นการค้นหาคำตอบหรือข้อมูลสำคัญตามประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นก่อนหน้า 4. ขั้นการบันทึก (Record - R2) ผู้เรียนทำการรวบรวมและจดบันทึกข้อมูลสำคัญ หรือสรุปประเด็นที่ค้นพบจากการอ่านลงในสมุดบันทึกอย่างเป็นระบบ 5. ขั้นการสรุปใจความ (Recite - R3) ผู้เรียนเรียบเรียงและถ่ายทอดเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาด้วยภาษาของตนเอง เพื่อทบทวนความเข้าใจในข้อมูลที่บันทึกไว้ 6. ขั้นการสะท้อนคิด (Reflect - R4) ผู้เรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน ตลอดจนเชื่อมโยงประสบการณ์หรือความรู้เดิมเข้ากับข้อมูลใหม่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในระดับที่ลึกซึ้งขึ้นแผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) ปีการศึกษา 2568 จำนวน 110 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากมีผลการประเมินการอ่านจับใจความต่ำกว่าร้อยละ 80

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R จำนวน 4 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 8 ชั่วโมง มีรายละเอียดดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ข่าว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 บทความ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 บทร้อยกรอง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ ประเมินชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.35-0.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.25-0.65

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ซึ่งใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ และบันทึกผลไว้เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่สร้างขึ้น จำนวน 4 แผน โดยใช้เวลาในการสอนรวม 8 ชั่วโมง และเมื่อสิ้นสุดกระบวนการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้ออีกครั้ง โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบและประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก t-test แบบ Dependent Samples เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด (Index of item - Objective Congruence หรือ IOC)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความแบบ SQ4R (n = 37)

กลุ่มตัวอย่าง	การพัฒนาทักษะ	คะแนนเต็ม 15	คะแนนที่ได้	$\bar{x}$	S.D.	เปรียบเทียบเกณฑ์ร้อยละ 80
37 คน (กลุ่มตัวอย่าง)	อ่านจับใจความช้า	15	394	10.64	2.52	70.99
	อ่านจับใจความบทความ	15	423	11.43	1.97	76.21
	อ่านจับใจความนิทาน	15	453	12.24	2.03	81.62
	อ่านจับใจความบทร้อยกรอง	15	464	12.54	2.14	83.60
	รวม	60	1734	11.71	2.16	83.08

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 46.85 คิดเป็นร้อยละ 83.08 และคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.91 คิดเป็นร้อยละ 84.59 นั่นคือผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (n = 37)

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน (n)	$\bar{x}$	SD.	t	Df.	Sig.
ทดสอบก่อนเรียน	37	7.27	1.79	1.69	35	0.00**
ทดสอบหลังเรียน	37	16.91	1.06	2.03		

*P < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 16.91$, S.D. = 1.06) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 7.27$, S.D. = 1.79) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ พบว่า ผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่าการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดนั้นทั้งนี้เนื่องจาก การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนในการอ่านจับใจความที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนดังกล่าวมาใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างครบถ้วน โดยก่อนนำไปทดลองผู้วิจัยได้มีแผนเตรียม 1 แผน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการสอนดังกล่าว แล้วจึงเริ่มทำการทดลอง โดยในการวิจัยจะเริ่มจากให้นักเรียนฝึกร่วมกันโดยเป็นกลุ่ม เพื่อให้ นักเรียนทำตั้งแต่ต้นจนจบการทดลอง จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแนวคิดของ เซวานันต์ อ้นนอก , ธีญญลักษณ์ เขจรภักดิ์ , สมาน เอกพิมพ์ (2567 : บทคัดย่อ) ได้ทำ งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดย เซวานันต์ อ้นนอก, ธีญญลักษณ์ เขจรภักดิ์, และ สมาน เอกพิมพ์ (2567: บทคัดย่อ) ได้สรุปผลการศึกษาที่สำคัญไว้สามประการ ประการแรก พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างวิธีสอนแบบ SQ4R กับการใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 โดยมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.14/81.50 ประการที่สอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประการสุดท้าย นักเรียนแสดงความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดเพื่อส่งเสริมการอ่านจับใจความในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนอกจากนี้ เสาวลักษณ์ สาสิ, ชัยวัฒน์ สุภัทรวงศ์ และ ดร.ณนา นาคชัยฤทธิ์ (2566: บทคัดย่อ) ที่มุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้สรุปผลการวิจัยที่สำคัญไว้สามประเด็นหลัก

ประเด็นแรก กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิด SQ4R นั้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 โดยมีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.47/85.51 ประเด็นที่สอง ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 85.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประเด็นสุดท้าย นักเรียนแสดงความพึงพอใจต่อกิจกรรมการอ่านจับใจความตามแนวคิด SQ4R โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 4.33$, S.D. = 0.58) 2) ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียน เท่ากับร้อยละ 85.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการอ่านจับใจความตามแนวคิดการเรียนรู้อย่าง SQ4R โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58)

2. จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพุด (นครผลประชานุกูล) ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องมาจากมีการคัดเลือกเนื้อหาทำแบบทดสอบ มีการสร้างคำถามเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยมีคำถามที่วัดความจำ และการนำไปใช้ และคำถามที่วัดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ ทั้งนี้มีการนำข้อสอบดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุง จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองเพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงให้เป็นไปตามหลักการสร้างแบบทดสอบที่ดีด้วยเหตุนี้จึงทำให้แบบทดสอบดังกล่าวสามารถวัดการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ กฤติญา พินธุรักษ์ และ เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม (2565: บทคัดย่อ) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยด้วยเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้สรุปผลการศึกษาที่สำคัญไว้หลายประการ ประการแรก พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค SQ4R เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความนั้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.29/82.88 ประการที่สอง ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวอยู่ที่ 0.7091 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 70.91 ประการที่สาม ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังการเรียนด้วยเทคนิค SQ4R สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประการสุดท้าย นักเรียนแสดงความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อย่าง SQ4R โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด นอกจากนี้ มีนาพลสุวรรณ, อัญชลี แสงอาวุธ และ กฤษณี สงสวัสดิ์ (2566: บทคัดย่อ) มุ่งเน้นการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยประยุกต์ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ชุดฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 84.33/82.10 และมีประสิทธิผล (E.I.) เท่ากับ 0.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนภายหลังการเรียนมีค่าเฉลี่ย 24.07 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่มีค่า 9.71 อย่างมีนัยสำคัญ และในส่วนของทักษะการอ่านจับใจความ โดยเฉพาะ ก็พบว่าค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ 15.07 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่ 6.36 เช่นกัน ส่วนด้านความรู้สึกของผู้เรียน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อย่าง SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดในระดับมาก ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.60$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรศึกษาขั้นตอนในแบบทดสอบให้เข้าใจและเตรียมเอกสารให้พร้อมสำหรับการฝึกเพื่อการพัฒนาจะได้เป็นไปตามลำดับขั้น
2. ควรฝึกให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนของการสอนแบบ SQ4R ให้ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การเรียงลำดับบทอ่าน ควรจะเรียงลำดับแบบคละประเภทของเรื่องทีอ่านเพื่อให้นักเรียนได้อ่านเรื่องไม่ซ้ำประเภทกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น นักเรียนจากโรงเรียนอื่นหรือระดับชั้นอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ในบริบทที่แตกต่างกัน
2. เปรียบเทียบวิธีการฝึกทักษะที่แตกต่างกัน ทดลองเปรียบเทียบการใช้เทคนิค SQ4R การเป็นวิธีการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การใช้สื่อดิจิทัล เกมการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้แบบโต้ตอบวิเคราะห์ว่าแบบฝึกทักษะจากนิทานเหมาะกับนักเรียนกลุ่มใดมากที่สุด
3. พัฒนาเครื่องมือวัดผลที่หลากหลายขึ้น นอกจากแบบทดสอบ ควรใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ หรือการให้ผู้เรียนเล่าเรื่องหรือเขียนสรุปเองใช้แบบวัดเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนเพื่อดูว่าการใช้เทคนิค SQ4R ส่งผลต่อทัศนคติในการอ่านหรือไม่
4. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ วิเคราะห์ปัจจัยอื่นที่อาจมีผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ เช่น พื้นฐานการอ่านของนักเรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน หรือแรงจูงใจของผู้เรียนศึกษาผลของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหรือครูในการส่งเสริมการอ่าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤติญา พินธุรักษ์, และเจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม. (2565). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยด้วยเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(3), 245-258. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/270053>
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ. (2552). การใช้ภาษาไทย. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เชาวนนต์ อ้นนอก, ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์, และสมาน เอกพิมพ์. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 4(1), 1-12. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE/article/view/2499>

- มีนา พลสุวรรณ, อัญชลี แสงอาวุธ, และกฤษณี สงสวัสดิ์. (2566). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารราชพฤกษ์*, 21(2), 142-155. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/267886>
- วันเพ็ญ คุณพิริยะทวี. (2548) การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 . มหาวิทยาลัยศิลปากร/นครปฐม. [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/SU.the.2005.127
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2547). การอ่านและพัฒนาการทางการอ่าน. กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช.
- เสาวลักษณ์ สาลี, ชัยวัฒน์ สุภัทวรกุล, และดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์. (2566). การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 13(2), 15-28.
- อภัยพร สิลารักษ์. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต], มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.